

?Dastis i les xarxes socials

«Amb la tecnologia d'avui tot és possible, però calen més proves i menys conspiracions»

La repercussió de les violentes càrregues policials de l'1 d'octubre contra gent que volia votar va internacionalitzar el conflicte entre Catalunya i Espanya. Els vídeos i fotografies captats per ciutadans demostraven l'innegable. L'hemeroteca virtual de YouTube els conservarà per sempre a Internet. L'agressivitat d'aquell dia també queda explicat en l'emotiu relat del músic Roger Español, cec d'un ull per l'impacte d'una pilota de goma (<https://www.naciodigital.cat/noticia/142618/video/testimoni/home/va/perdre/ull/1-o/pilota/goma/policia/espanyola>) disparada per la Policia Nacional espanyola. Ha passat més d'un mes i els greus esdeveniments posteriors han provocat, de nou, una desbordant comunicació i un enriquidor debat a les xarxes socials.

Tot i aquest testimoni virtual, global i multipresencial, el ministre espanyol d'Afers Estrangers, Alfonso Dastis, ha insistit, una vegada més (<https://www.naciodigital.cat/noticia/141023/dastis/sobre/carregues/policials/moltes/imatges/son/falses>), que les imatges d'aquell dia són falses i que la repressió policial no va ser desproporcionada?. El presentador del programa Conflict Zone, Tim Sebastian, de la cadena de televisió alemanya, Die Welt, li recordava (<http://www.dw.com/en/alfonso-dastis-on-conflict-zone/av-41398672>) aquest dimecres que Human Rights Watch ha culpats a les forces de seguretat espanyoles del conflicte sobre Catalunya? perquè la Policia Nacional es va passar de la ratlla?. Com és possible falsejar un relat narrat milers de vegades des de càmeres diferents?

Dastis ha anat més enllà i també ha vinculat Catalunya amb Rússia davant la Unió Europea, dient que una trama de desinformació i manipulació estaria operant a través de les xarxes socials. És a dir, "hackers russos" haurien creat comptes falsos de Twitter per donar suport a la independència. "Hi ha dades que demostren que el tràfic d'informació va passar per punts connectats a Rússia i altres països, entre ells Veneçuela?. Segons Dastis, el Kremlin buscava desestabilitzar la democràcia europea. El govern rus ha sortit ràpidament a desmentir les acusacions (<https://www.naciodigital.cat/noticia/142719/govern/rus/nega/seva/suposada/ingerencia/proc/catala>), considerant-les de molt greu? i alerta que el govern espanyol vol "desviar l'atenció dels problemes d'Espanya?.

No és la primera vegada que es parla de les intoxicacions de desinformació a Internet en processos electorals i sempre es mira cap a Rússia. Mitjans com el canal de televisió RT (https://actualidad.rt.com/en_vivo) o l'agència de notícies Sputnik (<https://mundo.sputniknews.com/>) sempre surten esmentats com a difusors de propaganda. En aquest cas, a favor de la independència. Però cal afegir que tant la BBC, com Al Jazeera com *The Guardian* van fer seguiment en directe de l'1 d'octubre i les seves imatges corroboren la realitat.

També és conegut que a les xarxes hi ha bots ([https://ca.wikipedia.org/wiki/Bot_\(Internet\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Bot_(Internet))) (programes informàtics), sobretot a Twitter, lligats a comptes molt recents, amb pocs usuaris i que expressen opinions virulentes perquè reaccionen a cert vocabulari. Són mecanismes automatitzats, i aconsegueixen que tots els seguidors d'una persona vegin ràpidament el contraatac provocant encara més soroll. Però aquestes pràctiques es poden fer des de qualsevol part del món, no només des de Rússia.

Durant la passada campanya electoral nord-americana, "mercenaris del clic", és a dir, empreses dedicades a crear webs sota un format periodístic guanyaven diners amb els milers de

visites que aconseguen a través de Facebook. Aquestes van operar des de Macedònia. I, a les darreres eleccions franceses, Macron va ser acusat d'operar en un paradís fiscal. A la mateixa velocitat que s'havia estès el rumor, va desaparèixer en desemmascarar-se.

El director esCERT i expert en ciberseguretat de la UPC,

(<https://www.linkedin.com/in/manelmedina/>) Manel Medina

(<https://www.linkedin.com/in/manelmedina/>), considera que "la protesta del Kremlin indica que no se'ls ha demanat ajuda per difondre la propaganda, en cas que s'hagi produït". Segons Medina, "aconseguir proves de la policia russa ja és molt complicat en condicions normals", però amb les enemistats que s'ha creat Dastis "ara només es pot esperar del govern rus informació falsa per despistar".

És el risc i l'avantatge de la tecnologia d'avui: tot és possible, però calen més proves i no només teories conspiratòries. Teories que, amb traces de veritats, poden tenir consistència i, amb el potencial de les xarxes convertir-les, en qüestió de segons, en fets consumats. Així i tot, s'espera d'un ministre, que té al seu servei els sistemes d'intel·ligència, que no faci experiments amb les sospites. Quina informació difonen aquestes *fake news*? I on són? *El País* ha publicat (https://elpais.com/elpais/2017/09/25/inenglish/1506323273_063367.html) uns quants articles relacionant la suposada trama però enlloc enllacen a missatges reals. En quin idioma estan escrits i a qui volen influir?

Per la celeritat dels greus esdeveniments que han canviat la situació política, malauradament els catalans estem desenvolupant una sobrevinguda capacitat per discernir la informació que ens creiem, de la que ens fa dubtar per falta de coherència, i de la que descartem per considerar-la totalment falsa. No hem d'oblidar mai el potencial tecnològic que tenim a les mans.